

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали
III науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«УКРАЇНСЬКА ФАРМАЦІЯ – ВЧОРА,
СЬОГОДНІ, ЗАВТРА»

24-25 вересня 2019 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали
III науково-практичної конференції
з міжнародною участю
**«УКРАЇНСЬКА ФАРМАЦІЯ – ВЧОРА,
СЬОГОДНІ, ЗАВТРА»**

24-25 вересня 2019 р.

УДК 615.12

(Конференція зареєстрована в Реєстрі з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводитимуться у 2019 р., затв. МОЗ України №287)

Редакційна колегія: проф. Немченко А.С., проф. Хоменко В.М., проф. Чернишова О.Є., проф. Панфілова Г.Л., доц. Богатирьова О.В., доц. Назаркіна В.М.

Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра: Матеріали III науково-практичної конференції з міжнар. участю (24-25 вересня 2019 р.) с. Синевирська Поляна, Міжгірський район, Закарпатська область, 2019. – 407 с.

ISSN 2415-8593

Збірник наукових робіт містить матеріали III науково-практичної конференції науковців та практиків, що здійснюють діяльність в сфері фармації з різних країн світу.

Розглянуто сучасні досягнення фармацевтичної науки і практики; практичні аспекти управління виробництвом, реалізацією та споживанням лікарських засобів; забезпечення якості та раціонального використання ліків, підвищення якості фармацевтичної допомоги. Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

© Колектив авторів, 2019

© Національний фармацевтичний університет, 2019

© Донецький національний медичний університет,
2019

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі реформування галузі охорони здоров'я та фармацевтичної індустрії виникає безліч проблемних питань, які можливо вирішувати лише за умов інтеграції практики, науки та освіти. Науково-практична конференція «Українська фармацевтика – вчора, сьогодні, завтра» проводиться утретє та має великий успіх серед працівників практичної фармацевтичної індустрії, науковців та освітян, у тому числі з близького та дальнього зарубіжжя та ін.

В фокусі уваги – найбільш актуальні проблеми сучасної фармацевтичної індустрії:

- формування Національної лікарської політики;
- впровадження оцінки технологій охорони здоров'я (НТА – Health Technology Assessment);
- удосконалення системи фармацевтичного забезпечення населення та підвищення доступності ліків;
- гармонізація системи державних закупівель з міжнародними стандартами;
- розробка, виробництво, реалізація та перспективи створення ЛЗ;
- законодавчо-правове регулювання обігу ЛЗ промислового та аптечного виробництва в Україні;
- стандартизація ліків та їх фармацевтичний аналіз;
- сучасна технологія ліків та екстемпоральна рецептура;
- удосконалення системи підготовки фармацевтичних спеціалістів;
- актуальні питання організації діяльності аптечних закладів.

спілкування дає змогу обговорити основні проблеми та визначити основні напрямки розвитку фармацевтичної галузі, проблем та перспектив вітчизняного виробництва лікарських засобів (ЛЗ), розробки нових препаратів та ефективного впровадження їх у практичну медицину, фармацевтичної науки й освіти, оптової та роздрібно-реалізаційної мережі ліків, а також проблем підготовки та перепідготовки фармацевтичних спеціалістів.

Матеріали конференції подані у вигляді презентацій доповідей у мультимедійному форматі, статей та тез доповідей.

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Донецький національний медичний університет, кафедра фармації та фармакології, кафедра загальної та біологічної хімії №1

Національний фармацевтичний університет, кафедра організації та економіки фармації

Інформаційні партнери: «Щотижневик АПТЕКА»; журнал «Управління, економіка та забезпечення якості у фармації»

Спонсор конференції: ТОВ «Кусум Фарма»

ПРОГРАМА НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 вересня 2019 р. конференц-зал готельного комплексу «Арніка»

Початок о 10.00.

Відкриття конференції. Привітання від організаторів заходу

1. Привітання та вступне слово проректора з науково-педагогічної роботи ДНМУ, д. мед. н., професора **Чернишової Ольги Євгенівни**: *«Досягнення та перспективи розвитку Донецького національного медичного університету»*
2. **Дербак Микола Юрійович** – директор Національного заповідника «Синевир», к. філос. н.; **Юрик Василь Васильович** – Голова Міжгірської райдержаміністрації; **Щур Василь Михайлович** – голова Міжгірської районної ради *«Історія розвитку Національного природничого парку «Синевир»*
3. **Долейко Наталія Вікторівна** – начальник відділу реєстрації лікарських засобів, група компаній «Кусум»: *«Група компаній «Кусум» – важлива складова в реалізації Державної стратегії України по забезпеченню населення доступними, якісними та безпечними лікарськими засобами»*

Пленарне засідання. Наукові доповіді

Модератор: Немченко Алла Семенівна – зав. кафедри організації та економіки фармації НФаУ, д. фарм. н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

1. **Дірк Брандт** – директор аптечної мережі м. Дрезден, експерт з аптечного бізнесу: *«Організація аптечних мереж у Німеччині: стан та тенденції розвитку»*.
2. **Гжегож Орновскі** – міжнародний експерт фармацевтичного ринку: *«Регулювання аптечного бізнесу в Польщі та Україні: загальні тенденції та проблеми»*
3. **Немченко Алла Семенівна** – зав. кафедри організації та економіки фармації НФаУ, Заслужений діяч науки та техніки України, д. фарм. н., професор: *«Актуальність впровадження оцінки технологій охорони здоров'я в Україні»*
4. **Гризодуб Олександр Іванович** – директор ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»: *«Основні напрямки поточного розвитку Державної Фармакопеї України»*
5. **Грошовий Тарас Андрійович** – зав. кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського, д. фарм. н., професор, **Белей Н.М., Демчук М.Б.** –

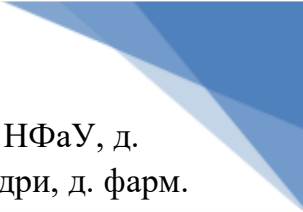
співробітники тієї ж кафедри: *«Сучасні аспекти створення та дослідження таблетованих лікарських препаратів»*.

6. **Сур Сергій Володимирович** – директор компанії «Артеріум ЛТД», д. фарм. н.: *«Сучасні виклики та можливості для українських фармацевтичних компаній»*.
7. **Трохимчук Віктор Васильович** - декан медико-профілактичного і фармацевтичного факультету, професор кафедри організації і економіки фармації НМАПО ім. П.Л. Шупика, Заслужений працівник освіти України, д. фарм. н., проф.; **Убогов Сергій Геннадійович** – зав. кафедри контролю якості і стандартизації лікарських засобів НМАПО імені П. Л. Шупика, к. фарм. н., доц., *«Інформаційно-просвітні аспекти забезпечення якості лікарських засобів»*
8. **Хоменко Віктор Миколайович** – зав. кафедри фармації та фармакології ДНМУ, д. фарм. н., професор; **Богатирьова Олена Володимирівна** – зав. кафедри загальної та біологічної хімії, ДНМУ, канд. біол. н., доцент: *«Лікарські засоби на основі жирних рослинних олій на фармацевтичному ринку України, їх характеристики та властивості»*.

Секційні засідання (25 вересня 2019 р.) початок о 10.00

Модератор: Хоменко Віктор Миколайович – зав. кафедри фармації та фармакології ДНМУ, д. фарм. н., професор

1. **Назаркіна Вікторія Миколаївна** – доцент кафедри організації та економіки фармації НФаУ, к. фарм. н, доцент; **Куриленко Юлія Євгенівна**, Phd аспірант: *«Реформування публічних закупівель лікарських засобів за умов упровадження оцінки технологій охорони здоров'я»*
2. **Семенів Дмитро Васильович** – зав. кафедри організації та економіки фармації і технології ліків ІФНМУ, д. фарм. н., професор; **Федоровська Мар'яна Іванівна** – к. фарм. н., доцент тієї ж кафедри: *«Особливості аптечного виготовлення ліків в окремих країнах світу»*.
3. **Федяк Ірина Орестівна** – декан фармацевтичного факультету ІФНМУ, доцент кафедри організації та економіки фармації і технології ліків, к.фарм.н., доцент: *«Проблеми фармакотерапії хворих на мультирезистентний та ВІЛ-асоційований туберкульоз на госпітальному етапі надання фармацевтичної допомоги в Україні»*.

-
4. **Вишневська Лілія Іванівна** – зав. кафедри аптечної технології ліків НФаУ, д. фарм. н., професор, **Половко Наталія Петрівна** професор тіє ж кафедри, д. фарм. н., професор: *«Розробка комбінованих лікарських препаратів промислового та екстемпорального виробництва на основі лікарської рослинної сировини».*
 5. **Георгіяниц Вікторія Акопівна** – зав. кафедри фармацевтичної хімії НФаУ, д. фарм. н., професор: *«Результати експериментальних досліджень щодо раціонального прийому лікарських засобів».*
 6. **Шемчук Леонід Антонович** – зав. кафедри органічної хімії НФаУ, д. фарм. н., професор: *«Органічна хімія в системі фармацевтичної освіти. Інструментальні методи аналізу органічних речовин».*
 7. **Кисличенко Вікторія Сергіївна** – зав. кафедри хімії природних сполук НФаУ, д. фарм. н., професор: *«Проблеми легалізації наукових досліджень та застосування медичних конопель в Україні».*
 8. **Шпичак Олег Сергійович** – зав. кафедри промислової фармації та економіки ІПКСФ НФаУ, д. фарм. н., професор: *«Теоретичні аспекти розробки та впровадження монографій на продукти бджільництва та їх стандартизованих субстанцій в ДФУ»*

26 вересня 10:00 – конференц-зал готельного комплексу «Арніка»

IV. Круглий стіл

Тема для обговорення *«Актуальні національні та регіональні проблеми розвитку вітчизняної фармації»*

**ДОПОВІДІ ОРГАНІЗАТОРІВ ТА СПОНСОРІВ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОНЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Донецький національний
медичний університет

"Досягнення та перспективи розвитку Донецького національного медичного університету"

Проректор з науково-педагогічної
роботи, професор Чернишова О.Є.

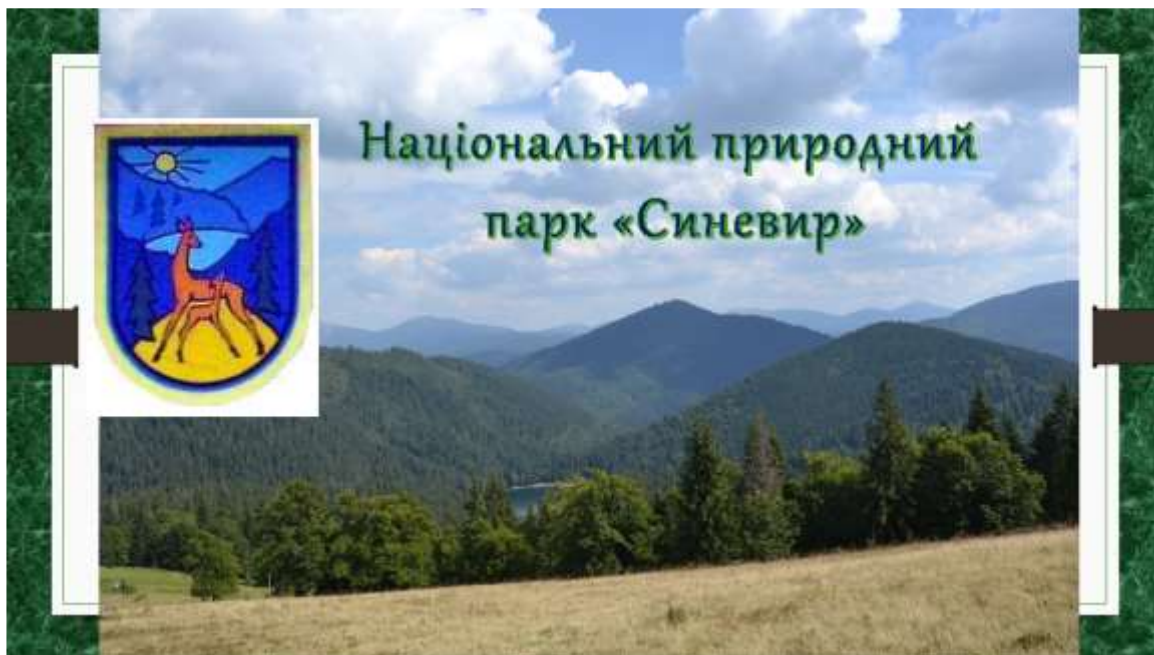
24 вересня 2019
Синевирська Поляна

Чернишова Ольга Євгенівна – проректор з науково - педагогічної роботи Донецького Національного медичного університету, доктор медичних наук, професор

2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНИЧОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»

Дербак Микола Юрійович – директор Національного заповідника «Синевир», к. філос. н.;

Юрик Василь Васильович – Голова Міжгірської райдержадміністрації,

Щур Василь Михайлович – голова Міжгірської районної ради

3. **ГРУПА КОМПАНІЙ «КУСУМ» – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАСЕЛЕННЯ ДОСТУПНИМИ, ЯКІСНИМИ ТА БЕЗПЕЧНИМИ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ**

Долейко Наталія Вікторівна – начальник відділу реєстрації лікарських засобів, група компаній «Кусум»

СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

РЕГУЛЮВАННЯ АПТЕЧНОГО БІЗНЕСУ В КРАЇНАХ СВІТУ: ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

HEADLINERS & OPINION LEADERS

Так было, так будет

*2 ½ удара в Фарму в Польши
и что это может значить для Украины*

Гжегож Орновски

Гжегож Орновскі – міжнародний експерт фармацевтичного ринку (Варшава, Польща)

РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЗА УМОВ УПРОВАДЖЕННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Назаркіна Вікторія Миколаївна – доцент кафедри організації та економіки фармації Національного фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Куриленко Юлія Євгенівна –

Phd-аспірант, асистент кафедри організації та економіки фармації НФаУ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Трохимчук Віктор Васильович – декан медико-профілактичного і фармацевтичного факультету, професор кафедри організації і економіки фармації Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, Заслужений працівник освіти України, доктор фармацевтичних наук, професор

Убогов Сергій Геннадійович – зав. кафедри контролю якості і стандартизації лікарських засобів Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, канд. фарм. наук, доцент

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ,
ВИРОБНИЦТВА ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЛІКІВ.
РАЦІОНАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ
ЗАСОБІВ**

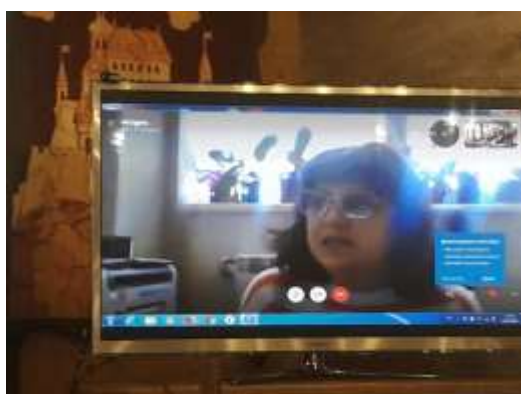
РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИЙОМУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

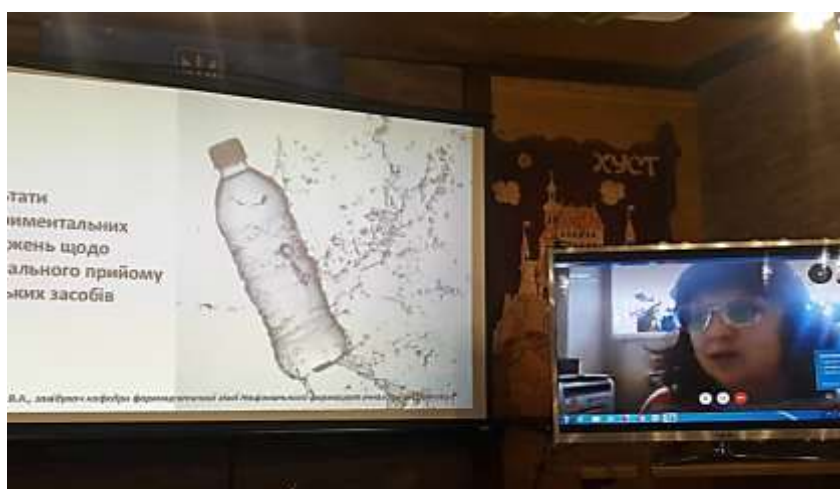
**Результати
експериментальних
досліджень щодо
раціонального прийому
лікарських засобів**

Георгіянець В.А., завідувач кафедри фармацевтичної хімії Національного фармацевтичного університету

Георгіянець Вікторія Акіпівна – завідувач кафедри фармацевтичної хімії НФаУ, доктор фармацевтичних наук, професор

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПОТОЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ ФАРМАКОПЕЇ УКРАЇНИ

**Основні напрямки
поточного
розвитку
Державної
Фармакопеї
України**

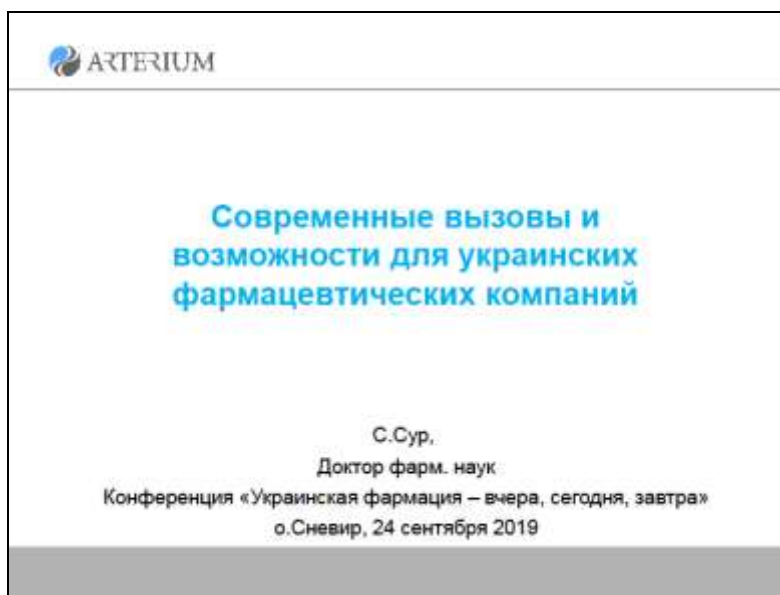
*Гризодуб О.І., професор, науковий керівник
проекту «Державна Фармакопея України»*

The image features a blue and yellow background representing the Ukrainian flag. In the top right corner, there is a small inset image showing a blue book titled 'Державна Фармакопея України' (State Pharmacopoeia of Ukraine) next to a golden mortar and pestle. The text is in white and blue, with the author's name and title in blue italics.

Гризодуб Олександр Іванович – директор ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», доктор фармацевтичних наук, професор, науковий керівник проекту «Державна Фармакопея України»

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ

Сур Сергій Володимирович –
директор компанії «Артеріум ЛТД», доктор
фармацевтичних наук

ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ НА ОСНОВІ ЖИРНИХ РОСЛИННИХ ОЛІЙ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ, ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ВЛАСТИВОСТІ

Донецкий национальный медицинский университет

Лекарственные средства на основе жирных растительных масел на фармацевтическом рынке Украины, их характеристики и особенности

*Богатырева Елена Владимировна,
кандидат биологических наук,
зав. кафедрой общей и
биологической химии*

Хоменко Віктор Миколайович – зав. кафедри фармації та фармакології Донецького Національного медичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор;

Богатирьова Олена Володимирівна – зав. кафедри загальної та біологічної хімії, Донецького Національного медичного університету, кандидат біологічних наук, доцент

СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ ТА ЕКСТЕМПОРАЛЬНА РЕЦЕПТУРА

СУЧАСНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛЕТОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ

СУЧАСНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛЕТОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ

Грошовий Т.А., Белей Н.М., Демчук М.Б.

Грошовий Тарас Андрійович – завідувач кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, доктор фармацевтичних наук, професор,

Белей Наталія Миколаївна – доцент кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського, к. фарм. н.,

Демчук Мар'яна Богданівна – доцент кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського, к. фарм. н.,

ОСОБЛИВОСТІ АПТЕЧНОГО ВИГОТОВЛЕННЯ ЛІКІВ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Федоровська Мар'яна Іванівна – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри організації та економіки фармації і технології ліків Івано-Франківського національного медичного університету

Семенів Дмитро Васильович – завідувач кафедри організації та економіки фармації і технології ліків Івано-Франківського національного медичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор

НАУКОВІ СТАТТІ Й ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Трохимчук В. В., Убогов С. Г.

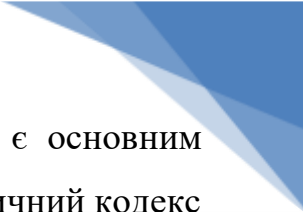
Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Одним з важливих завдань системи охорони здоров'я відповідно до Закону України «Про лікарські засоби» є забезпечення населення лікарськими засобами (ЛЗ) належної якості. В останні 20 років у вітчизняному фармацевтичному секторі було проведено велику роботу щодо успішної реалізації даного завдання. Разом з тим, на сьогодні у системі забезпечення населення ЛЗ накопичилася низка болючих і потребує обов'язкового вирішення проблем, зокрема, неконтрольоване самолікування громадян безрецептурними і рецептурними ЛЗ, випадки недобросовісності та непрофесійності серед працівників охорони здоров'я, поширення на фармацевтичному ринку фальсифікованих, неякісних і незареєстрованих ЛЗ тощо. Вказана ситуація продовжує ускладнюватися на фоні соціально-економічної кризи та агресивної маркетингової політики фармацевтичних компаній і неконтрольованої рекламування ЛЗ через ЗМІ.

Важливим шляхом вирішення вищезазначених проблем є всебічне сприяння підвищенню грамотності, інформованості та рівню особистої відповідальності громадян щодо власного здоров'я, на чому наголошується в Європейській стратегії ВООЗ «Здоров'я-2020». Вагому роль у цьому відіграє фармацевтична професійна спільнота як невід'ємна складова галузі охорони здоров'я України.

Метою даної роботи є обґрунтування інформаційно-просвітніх аспектів забезпечення якості ЛЗ в контексті перспективи впровадження належної аптечної практики (GPP).

Нами було проаналізовано діючі нормативно-правові вимоги щодо проведення санітарно-просвітньої роботи в рамках фармацевтичної діяльності. Вагому роль в цьому плані має Етичний кодекс фармацевтичних працівників України, який декларує, що профілактика захворювань, збереження та зміцнення

здоров'я людини, зокрема участь у санітарно-просвітній роботі є основним завданням професійної діяльності фармацевтичних працівників. Етичний кодекс зобов'язує спеціалістів фармації протидіяти знахарству, брати участь у боротьбі з лікоманією, лікарською залежністю, наркоманією та алкоголізмом. На необхідності активізації санітарно-просвітньої роботи наголошено у Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011–2020 роки, одним з пріоритетних завдань якої є розробка програми заходів підвищення інформованості та обізнаності споживачів ЛЗ з метою впровадження відповідального самолікування і підвищення безпеки застосування ЛЗ.

Важливість санітарно-просвітньої роботи як одного з основних напрямів фармацевтичної практики підкреслюється в спільній настанові ВООЗ та Міжнародної фармацевтичної федерації з GPP. Згідно положень цього документу комплекс послуг, що надаються в рамках надання фармацевтичної допомоги, разом з відпуском ЛЗ включає також інформування, консультування, просвіту і пропаганду щодо сприяння громадській охороні здоров'я. Провізори (фармацевти) повинні брати активну участь в інформуванні пацієнтів з питань правильного застосування ЛЗ, вакцин та інших препаратів. Для цього в аптеці мають бути наявні відповідні інформаційні матеріали, стенди, листівки, буклети для забезпечення ними громадян. Працівники аптек можуть проводити просвітні лекції для населення й брати участь у профілактичних заходах з питань здорового способу життя, профілактики захворювань та відповідального самолікування.

Нами було проведено анкетування провізорів аптек з різних регіонів України, яке показало, що 51,5 % досліджених аптек беруть участь в інформаційно-просвітній роботі. Разом з тим, в роботах інших дослідників, зокрема Л. О. Гали, показано, що у більшості вітчизняних аптек санітарно-просвітня робота взагалі не проводиться або виконується лише формально. Крім того, не дивлячись на декларування в нормативних документах України важливості санітарно-просвітньої роботи, в них відсутні чіткі рекомендації для

фармацевтичних працівників щодо обсягів роботи та методів пропаганди здорового способу життя і зміцнення здоров'я населення. Тому, на нашу думку, в контексті перспективи впровадження GPP держава й професійні фармацевтичні асоціації мають шукати механізми заохочення аптечних закладів до більш активної участі в інформаційно-просвітній роботі, наприклад, шляхом надання певних податкових пільг або переваг при ліцензуванні господарської діяльності тощо.

З метою пошуку оптимальних форм і методів просвітньої роботи нами аналізувався досвід вітчизняної системи охорони здоров'я, що показало доцільність комбінування активних (передбачають безпосередню взаємодію фахівців з населенням) та пасивних форм санітарно-просвітньої роботи.

В рамках вищезазначеного, а також з метою популяризації і підвищення престижу фармацевтичної професії в суспільстві, нами було запропоновано та розроблено просвітню програму для населення «Здоров'я та ліки», що складається з трьох модулів: «Основи здорового способу життя», «Основи лікознавств» та «Основи відповідального самолікування». Метою програми є формування у громадян свідомого ставлення до свого здоров'я, підвищення рівня прихильності до медикаментозного лікування (комплаєнтності), оволодіння основами правильного і раціонального використання ЛЗ, ЛРС та відповідального самолікування, а також ознайомлення з принципами і методами здорового способу життя, профілактики захворювань, догляду за хворими та надання першої медичної допомоги (табл. 1).

Тематика просвітньої програми для населення «Здоров'я та ліки»

№ з/п	Назва модулю
1	2
Модуль 1. «Основи здорового способу життя»	
1.1	Основи організації охорони здоров'я
1.2	Принципи пацієнтської етики
1.3	Правила профілактики туберкульозу, ВІЛ-інфекції, венеричних та інфекційних захворювань
1.4	Правила профілактики респіраторних інфекційних захворювань
1.5	Принципи профілактики шкідливих звичок і залежностей
1.6	Принципи профілактики неінфекційних захворювань та зміцнення здоров'я Принципи діагностики захворювань
1.7	Основні правила догляду за хворими в домашніх умовах
1.8	Правила першої медичної допомоги
1.9	Аптечки першої медичної допомоги
Модуль 2. «Основи лікознавства»	
2.1	Історія лікознавства: короткий огляд
2.2	Фармація: суспільна роль та основи організації
2.3	Аптека: завдання, функції та вимоги до діяльності
2.4	Товари аптечного асортименту: загальний огляд
2.5	Лікарські засоби: основні поняття та класифікація
2.6	Дієтичні добавки: основні поняття та класифікація
2.7	Лікарська рослинна сировина: правила заготівлі
2.8	Джерела інформації про лікарські засоби. Проблема реклами у фармації
2.9	Правила поводження з рецептурними лікарськими засобами
2.10	Права споживача лікарських засобів (пацієнта)
Модуль 3. «Основи відповідального самолікування»	
3.1	Принципи відповідального самолікування
3.2	Принципи взаємодії: пацієнт – лікар – провізор (фармацевт)
3.3	Якість лікарських засобів. Як виявити неякісні та фальсифіковані ліки
3.4	Правила зберігання та застосування лікарських засобів в домашніх умовах. Правила знищення неякісних ліків
3.5	Вимоги до інструкції для медичного застосування лікарських засобів
3.6	Правила приготування лікарських форм з лікарської рослинної сировини в домашніх умовах
3.7	Протипоказання до застосування, побічні дії та неефективність лікарських засобів
3.8	Проблема поліпрагмазії, лікоманії та медикаментозної залежності
3.9	Фармацевтичні несумісності. Взаємодія ліків та їжі
3.10	Отруєння лікарськими засобами: профілактика і перша допомога

Розроблена нами просвітня програма включає лекційні та семінарські заняття. Теоретичний матеріал викладається на лекціях. Семінарські заняття можуть проводитися у формі інтерактивного обговорення, дискусій, групових тренінгів, екскурсій, індивідуального тестування тощо. Зміст лекційного і семінарського матеріалу повинен викладатися в обсягах і формі, що доступні для сприйняття аудиторією, яка складається з осіб без спеціальної (медичної або фармацевтичної) освіти. Відповідно необхідною умовою є належний рівень теоретичної підготовки та лекторських навиків фахівців, які проводять такі заняття. Варіантами форм навчання просвітньої програми можуть бути: денна, вечірня, вихідного дня, дистанційна або комбінована з використанням мультимедіа та інтернет-технологій. Графік проведення занять може бути гнучким і пристосованим до конкретних умов навчання та специфіки контингенту учасників просвітніх занять.

Протягом 2011–2018 років співробітниками кафедри контролю якості і стандартизації лікарських засобів НМАПО імені П. Л. Шупика спільно з ГО «Інститут здоров'я та якості життя «ДоброЛік» проведено на громадських засадах на базі закладів освіти, громадських організацій та закладів охорони здоров'я м. Києва, м. Черкаси, м. Кривого Рогу Дніпропетровської області, м. Ланівці Тернопільської області цикли просвітніх занять, тематика яких формувалася на основі розробленої програми «Здоров'я та ліки». Матеріали окремих тем викладені нами в мережі Інтернет. Також на основі цієї просвітньої програми запропоновано проект циклу програм на радіо.

Важливим питанням є підготовка фармацевтичних працівників з питань проведення просвітньої роботи, а також формування у них особистої зацікавленості в популяризації та поширенні фармацевтичних знань. Тому на сьогодні виникла об'єктивна необхідність створення умов для підвищення кваліфікації фахівців фармації з питань організації інформаційно-просвітньої роботи серед населення. Зокрема нами пропонується запровадження циклу ТУ

«Етичні, інформаційно-просвітні та навчально-консультаційні аспекти діяльності провізора».

Необхідно зазначити, що сучасним трендом, зокрема, у сфері інформаційно-просвітньої роботи з питань збереження здоров'я, стала розробка інфографік та коротких відеороликів для демонстрації їх в мережі Інтернет і на телевізійних каналах. В рамках цього нами спільно з фахівцями Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками було розроблено інфографіку «Як запобігти придбанню й застосуванню ліків неналежної якості», в якій стисло, доступною мовою описано зміст основних кроків споживача ЛЗ (пацієнта) щодо перевірки якості ЛЗ, які купуються в аптеці (табл. 2).

Таблиця 2

Текст інфографіки «Як запобігти придбанню й застосуванню ліків неналежної якості»

№ з/п	Назва блоку інформації	Текстовий зміст блоку інформації
1	2	3
1.	Отримайте рекомендацію лікаря (фармацевта)	Призначати (виписувати) ліки для медичного застосування може виключно лікар (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшер). Рекомендувати безрецептурні ліки для профілактики і симптоматичного лікування захворювань, формування аптечки домедичної допомоги має право також провізор (фармацевт) аптеки
2.	Зберіть попередню інформацію про ліки	Після призначення ліків пацієнт може зібрати попередню інформацію про їх характеристики, аналоги, ефективність і побічні реакції, наявність в аптечній мережі, ціни, входження до Національного переліку ліків та програми «Доступні ліки». Джерелом інформації можуть бути: довідники ліків, сайти фармвиробників, органів влади, міжнародних організацій у сфері регулювання якості ліків, спеціалізовані медичні/фармацевтичні сайти тощо
3.	Перевірте ліцензію аптеки	Ліки купуються лише в аптеках й аптечних пунктах, а в сільській місцевості – в приміщеннях ФАПів, лікарень, амбулаторій. Аптека повинна мати ліцензію на роздрібну торгівлю ліками, а аптека, що виготовляє ліки – ліцензію на виробництво, які можна знайти у куточку споживача та на сайті Держлікслужби. Адреса аптеки, вказана у ліцензії, має збігатися з фактичною

4.	Зверніть увагу на загальний стан аптеки	Приміщення аптеки мають бути чистими, сухими, добре освітленими й вентиляльованими, в яких підтримується кімнатна температура. Зовнішній вигляд працівників аптеки має відповідати правилам санітарії та гігієни. Ліки мають зберігатися в аптеці відповідно до умов, зазначених на упаковці та визначених в інструкції для медичного застосування
5.	Оберіть торгову марку ліків	Споживач має надати фармацевту рецепт (призначення) лікаря, в якому вказана міжнародна непатентована назва ліків, а в разі відповідального самолікування симптомів – чітко описати свою проблему й відповісти на питання фармацевта, на підставі чого останній рекомендує відповідний безрецептурний препарат. Із наявних в аптеці торгових марок споживач (самостійно або за порадою лікаря та/або фармацевта) обирає оптимальний для себе препарат, враховуючи його ціну та досвід медичного застосування. При цьому, якщо ціна ліків є значно нижчою, ніж завжди, це може викликати сумнів щодо їх якості. У разі відсутності в аптеці безрецептурного препарату, рекомендованого лікарем для симптоматичного лікування, фармацевт може запропонувати його аналог
6.	Перевірте назви, кількість та стан упаковок ліків	Перевірте, щоб торгова назва, лікарська форма, дозування та кількість упаковок відпущених фармацевтом ліків відповідали зробленому замовленню. Перевірте, щоб упаковка ліків – зовнішня (найчастіше картонна коробка) та внутрішня (безпосередньо контактує з ліками – блістер, ампула, флакон та ін.) мала належний товарний вигляд, була цілісною, з непорушеним захистом (контролем) першого розкриття. При цьому, неякісна поліграфія та нечіткий шрифт маркування упаковки ліків може викликати сумнів щодо їх якості
7.	Перевірте маркування ліків та наявність інструкції	Текст маркування на упаковці ліків має бути викладений державною мовою та обов'язково містити: торгову і міжнародну непатентовану назву, дозування, номер серії, термін придатності, номер реєстраційного посвідчення України, умови зберігання. На зовнішню упаковку готових лікарських засобів та імунобіологічних препаратів має бути нанесено шрифт Брайля – рельєфний шрифт, який можна відчутти на дотик. Упаковку ліків обов'язково має супроводжувати інструкція для медичного застосування, що викладена державною мовою. Інформація на зовнішній і внутрішній упаковках та в інструкції для медичного застосування має збігатися
8.	Перевірте термін придатності ліків	Перевірте, щоб ліки не були протерміновані. Дата закінчення терміну придатності зазначається на упаковці ліків. Використовувати ліки після закінчення зазначеної дати заборонено! Залишковий термін придатності ліків має бути достатнім для проходження курсу лікування
9.	Перевірте серію та	У разі виникнення сумнівів щодо якості ліків просить фармацевта пред'явити сертифікат якості виробника на серію

	сертифікат якості ліків	лікарського засобу, а також висновок про якість – на імпорتنі лікарські засоби, висновок про відповідність вимогам державних і міжнародних стандартів – на імунобіологічні препарати. Номер серії на упаковці ліків має відповідати номеру серії, вказаному у сертифікаті та висновку. Перевірте серію лікарського засобу на предмет заборони її обігу в Україні на сайті Держлікслужби
10.	Отримайте чек та фармацевтичну консультацію	Фармацевт повинен видати споживачу касовий чек на суму відпущених ліків й наголосити на необхідності суворо дотримуватися лікарського призначення та вимог інструкції для медичного застосування щодо особливостей застосування і зберігання ліків. За потреби споживач може задавати фармацевту уточнюючі питання
11.	Перевірте зовнішній вигляд ліків	Після розкриття первинної упаковки ліків вдома перевірте їх зовнішній вигляд на наявність забруднень, кількість одиниць в упаковці, а також на відповідність опису, що міститься в розділі «Лікарська форма» інструкції для медичного застосування. Зміна фізичних властивостей препарату (форми, кольору, запаху, агрегатного стану, однорідності, прозорості тощо) може свідчити про те, що це ліки неналежної якості
12.	Прочитайте та дотримуйтесь інструкції	Уважно прочитайте інструкцію для медичного застосування та суворо дотримуйтесь її вимог щодо особливостей застосування і зберігання ліків. Особливу увагу зверніть на розділи: «протипоказання», «можливі побічні ефекти», «особливі застереження при застосуванні», «взаємодія з іншими ліками, тютюном, алкоголем та їжею», «правила зберігання»
13.	Правильно зберігайте ліки	Ліки необхідно зберігати і транспортувати відповідно до вимог інструкції для медичного застосування. Деякі ліки слід зберігати лише у холодильнику, інші – у темному, захищеному від дії прямих сонячних променів і вологі місці (шафі), при кімнатній температурі (як правило, не вище +25°C). Не лишайте ліки на підвіконні чи на столі. У разі доставки «Додому» переконайтеся, що ліки були транспортовані за відповідних температурних умов. Автомобільна аптечка має зберігатися у темному місці, ліки, що входять до її складу, мають своєчасно поновлюватися у разі закінчення термінів придатності
14.	Припиніть прийом ліків сумнівної якості	Якщо при медичному застосуванні ліків проявилися побічні реакції (передбачені і непередбачені інструкцією для медичного застосування) або відсутня ефективність, а також у разі виникнення сумнівів стосовно якості або підозр щодо фальсифікації ліків необхідно негайно припинити прийом такого препарату
15.	Повідомляйте про побічні реакції та	При появі побічних реакцій або відсутності ефективності при медичному застосуванні ліків треба якнайшвидше повідомити лікаря та/або фармацевта аптеки, в якій придбано ліки, а також заповнити карту-повідомлення для надання пацієнтом

	відсутність ефективності	інформації про побічну реакцію та/або відсутність ефективності ліків та надіслати її до Державного експертного центру МОЗ України будь-яким зручним способом (поштою або факсом, електронною поштою або через он-лайн форму на сайті центру). Форма карти-повідомлення розміщена на сайті центру та Державного реєстру лікарських засобів України
16.	Повідомляйте про сумніви щодо якості ліків	У разі виникнення сумнівів стосовно якості або підозр щодо фальсифікації ліків споживач може звернутися до територіального органу Держлікслужби (контакти якого можна знайти у куточку споживача та на сайті служби) та подати відповідне повідомлення будь-яким зручним способом (поштою або факсом, електронною поштою або через он-лайн форму на сайті служби). На підставі цієї інформації буде проведена відповідна перевірка
17.	Не вживайте ліки неналежної якості	Ліки неналежної якості, включаючи ті, термін придатності яких закінчився, а також термолабільні ліки, які пролежали кілька годин не у холодильнику, як того вимагали умови зберігання, не підлягають подальшому використанню!
18.	Замініть ліки неналежної якості	У разі придбання ліків неналежної якості, якщо недоліки виявлено у межах терміну придатності, споживач має право вимагати або заміни їх на ліки належної якості, або повернення сплачених ним коштів. Підставою для повернення є касовий чек, отриманий під час купівлі цих ліків, та висновок про невідповідність вимогам до якості, зроблений Держлікслужбою на підставі результатів лабораторної перевірки якості даної серії ліків

В комплексі виконання споживачами ЛЗ (пацієнтами) наведених у таблиці 2 кроків забезпечує суттєве зменшення вірогідності придбання й застосування ними ЛЗ неналежної якості.

Підсумовуючи усе вищевикладене, можна стверджувати, що ні в якому разі не можна недооцінювати роль інформаційно-просвітньої роботи у забезпеченні якості ЛЗ та фармацевтичних послуг, а особливо на етапах роздрібною реалізації і медичного застосування ЛЗ (в стаціонарних й амбулаторних умовах), що є найбільш наближеними до пацієнтів та наймасштабнішими за обсягами обігу порівняно з іншими етапами життєвого циклу ЛЗ. І тому і органи виконавчої влади, і професійні фармацевтичні асоціації, і суб'єкти фармацевтичної діяльності мають приділяти достатньо увагу питанням проведення інформаційно-просвітньої роботи серед населення.

**АКТУАЛЬНОСТЬ РАЗРАБОТКИ И СТАНДАРТИЗАЦИИ СУБСТАНЦИЙ
ПРОДУКТОВ ПЧЕЛОВОДСТВА ДЛЯ СОЗДАНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ
АПИПРЕПАРАТОВ В РАМКАХ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММЫ ПО
ИМПОРТОЗАМЕЩЕНИЮ**

Шпичак О.С.

Институт повышения квалификации специалистов фармации Национального фармацевтического университета

В настоящее время ослабленный иммунитет организма человека является одной из наиболее распространенных проблем в мире, нуждающейся в серьезном её решении. Хроническая слабость иммунитета возникает в результате нездорового питания, ограничения физического движения, стресса, значительного количества побочных реакций лекарственных препаратов на основе синтетических субстанций (привыкание организма, аллергические реакции и т.д.). Значительную роль также играет загрязнение окружающей среды, что в свою очередь отрицательно влияет на организм человека и блокирует иммунную систему.

В связи с этим, разработка лекарственных препаратов и лечебно-профилактических косметических средств для улучшения состояния иммунной системы на основе новых и эффективных, а главное безвредных для здоровья людей субстанций является актуальной задачей современной медицины, фармации и косметологии.

Популярность лекарственных препаратов и косметических средств на основе сырья природного происхождения объясняется тем, что они достаточно эффективны, а побочные явления весьма незначительные или вовсе практически отсутствуют. Это достигается благодаря тому, что современный уровень производства таких средств позволяет обеспечить наличие в них определенных биологически активных веществ в строго дозированном количестве.

Эти субстанции естественным образом включаются в химические процессы, происходящие в организме. Так, иммунная система идентифицирует

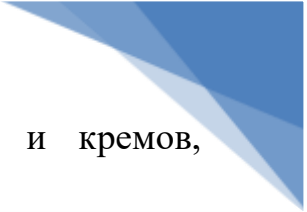
их как «дружелюбные» и пропускает в зоны своей ответственности. Например, на слизистых оболочках дыхательных путей, позволяет им стимулировать функцию фагоцитов, которые необходимы для борьбы с респираторной инфекцией. Необходимо также отметить, что природные препараты зачастую имеют более широкий спектр фармакологической активности в отношении возбудителей простуды, ОРВИ и гриппа по сравнению с синтетическими, и в целом обеспечивают больше фармакологических эффектов.

В аспекте сказанного, на наш взгляд особый интерес представляет сырье из продуктов пчеловодства, и их стандартизованные биологически активные субстанции, а также лекарственные препараты и лечебно-профилактические средства, созданные отечественными учеными на их основе.

Исходя из выше сказанного, нами были проведены комплексные исследования по итогам проделанной работы по созданию отечественных лекарственных апипрепаратов и лечебно-профилактических средств в рамках государственной программы по импортозамещению с использованием природного сырья, в частности продуктов пчеловодства: меда натурального, прополиса, пыльцы цветочной, яда пчелиного, маточного молочка и т.д.

Необходимо отметить, что настоящим прорывом в этой области является разработка и введение в Государственную фармакопею Украины монографий на некоторые продукты пчеловодства. Так в 2014 г., в ГФУ 2.0 была введена монография «Мед», а в 2016 г. в ГФУ 2.1 были представлены унифицированные методики контроля качества некоторых показателей национальной части данной монографии, что позволило в дальнейшем рассматривать мед натуральный не только в качестве продукта питания, но и как перспективную субстанцию для создания лекарственных апипрепаратов и лечебно-профилактических средств.

Кроме того, в настоящее время также разработаны и представлены на общее обсуждение для ГФУ 2.4 монографии «Воск желтый» и «Воск белый», что в свою очередь также в значительной мере облегчит проблему контроля качества

некоторых мягких лекарственных форм, в частности мазей и кремов, содержащих эти субстанции.

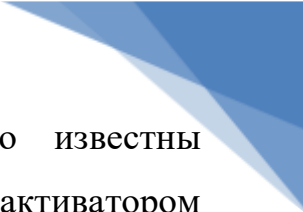
На основе впервые полученной стандартизованной субстанции меда порошкообразного (ТУ У 10.8-39834691-001:2015), созданного по современным технологиям, и зарегистрированной в Украине и разрешенной к медицинскому применению субстанции фенольного гидрофобного препарата прополиса (ФГПП) (Praeparatum Propolis phenohydrophobum, Регистрационное удостоверение № UA/4505/01/01, приказ МЗ Украины № 730 от 19.07.2016 г.) был разработан ряд лекарственных апипрепаратов, лечебно-профилактических и косметических средств, выпускающихся фармацевтической промышленностью Украины и бывших стран СНГ – настойка прополиса (Регистрационное удостоверение UA/0627/01/01, приказ МЗ Украины № 1212 от 30.05.2019 г.; Регистрационное удостоверение UA/5422/01/01, приказ МЗ Украины № 1309 от 13.07.2018 г.); суппозитории «Прополис» (Регистрационное удостоверение № UA/13748/01/01, приказ МЗ Украины № 1389 от 08.11.2017 г.); капсулы «Апипрост» (Регистрационное удостоверение № UA/8194/01/01, приказ МЗ Украины № 467 от 13.03.2018 г.); таблетки «Проалор» (Регистрационное удостоверение № UA/7974/01/01, приказ МЗ Украины № 81 от 11.01.2019 г.); аэрозоль «Пропосол» (Регистрационное удостоверение № UA/8215/02/01, приказ МЗ Украины № 1449 от 03.08.2018 г.), а также препараты прошедшие доклинические испытания и находящиеся на различных этапах внедрения в промышленное производство – капсулы «Аписед», гель «Артпромент», аэрозоль «Криобиозоль», мазь «Протабент», глазные капли с прополисом, гель косметический «Прополис-АК» (РЦ № 2489400727-01-2016), лечебно-профилактические средства «Прополис-Дерма» во флаконах-карандашах «Прополис – ПСХ» (РЦ № 3320715444-02:2016), «Прополис – ПХД» (РЦ № 3320715444-01:2016), «Прополис – ПНГ» (РЦ № 3320715444-03:2016) и др.

Современные экспериментальные исследования свидетельствуют о том, что мед является общеукрепляющим средством, повышающим общую

устойчивость организма к действию вредных факторов внешней среды, проявляет многостороннее регулирующее действие на организм человека. Численные компоненты меда стимулируют и укрепляют организм в целом, а вместе с тем и его защитные и восстановительные свойства. Длительное употребление этого продукта повышает сопротивляемость организма, стимулирует работу не только иммунной системы, но и всех органов больного человека.

Кроме того, является особенно важным тот факт, что обозначенная биологическая активность меда проявляется благодаря жизнеопределяющему фактору – его химический состав практически соответствует химическому составу крови человека. В связи с этим, чрезвычайно актуальным является решение проблемы энергетического обеспечения организма человека при создании лекарственных препаратов, особенно в ситуации крупномасштабного политравматического поражения (химические, радиационные, физические, онкологические, бытовые, производственные, космические и т. д.). В этих случаях в настоящее время применяют в больших объемах растворы глюкозы и в меньшем количестве противошоковые инъекционные препараты, что не всегда вызывает должный лечебный эффект при массовых поражениях, а иногда приводит и к летальному исходу. По мнению некоторых ученых, этот отрицательный фактор можно устранить альтернативным методом с применением раствора меда порошкообразного в инъекционном виде, трансдермальных терапевтических систем, за счет его сбалансированного химического состава, в который входит не только моносахариды, в частности глюкоза и фруктоза, но и весь комплекс биологически активных компонентов аналогичных плазме крови человека.

Современная официальная медицина и косметология с переменным успехом занимается поисками новых лекарственных препаратов и лечебно-профилактических средств, способных повысить сопротивляемость и защитную функцию организма в целом и в определенных центрах локализации

дерматических патологий. В народной же медицине давно известны адаптогенные и антитоксические свойства меда, который является активатором ксенобиотических биотрансформационных процессов. Данные свойства указывают на то, что мед натуральный, применяется с успехом при бытовых отравлениях, интоксикации, в результате возникновения различных заболеваний. Весьма оправданным является применение меда с целью снижения побочных эффектов при медикаментозных поражениях. Кроме того известно, что мед повышает физическую работоспособность человека, особенно полезно его принимать перед тяжелыми физическими нагрузками, и сразу после них, с целью быстрого возобновления сил.

Таким образом, исходя из выше представленного материала, можно сделать вывод о том, что мед натуральный является уникальным природным продуктом, обладающим значительным количеством терапевтических эффектов, что в свою очередь позволяет его отнести к потенциальным источникам сырья природного происхождения для разработки новых высокоэффективных отечественных лекарственных препаратов и косметических средств широкого спектра лечебного и профилактического действия.

В связи с этим нами были созданы новые отечественные лекарственные апипрепараты, лечебно-профилактические и косметические средства иммуностимулирующего действия и общеукрепляющего характера на основе субстанции меда порошкообразного и ФГПП, которые на наш взгляд могут существенно повлиять на проблему профилактики и лечения организма с ослабленным иммунитетом и различными сопутствующими заболеваниями.

ЛИТЕРАТУРА

1. Тихонов, А.И. «Посвящаю Вам...»: Биобиблиография / Сост. С. А. Тихонова, А. Б. Юрьева. – Х.: Оригинал, 2010. – 271 с.
2. Теория и практика производства лекарственных препаратов прополиса / А.И. Тихонов, Т.Г. Ярных, В.П. Черных и др.; / Под редакцией А.И. Тихонова. – Х.: Основа, 1998. – 384 с.

3. Пыльца цветочная (обножка пчелиная) в фармации и медицине / А.И. Тихонов, К. Содзавичный, С.А. Тихонова, Т.Г. Ярных; / Под ред. акад. А.И. Тихонова. – Х.: Изд-во НФаУ; 2006. – 308 с.
4. Мед натуральный в медицине и фармации (происхождение, свойства, применение, лекарственные препараты) / А.И. Тихонов, С.А. Тихонова, Т.Г. Ярных, О.С. Шпичак, Е.Е. Богуцкая; / Под ред. А.И. Тихонова. – Х.: Оригинал, 2010. – 263 с.
5. Яд пчелиный в фармации и медицине (теория, технология, медицинское применение) / А.И. Тихонов, Л.И. Бондарчук, С.А. Тихонова, К. Содзавичный, и др.; / Под ред. А.И. Тихонова. – Х.: Оригинал, 2010. – 280 с.
6. Мед : монографія // Державна фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 2. – С. 436–439.
7. ТУ У 10.8–39834691–001:2015 «Мед порошкоподібний» // Мінеконом-розвитку України. – К., 2015. – 25 с.
8. Шпичак, О. С. Теоретичне та експериментальне обґрунтування складу і розробка технології лікарських апіпрепаратів для застосування у спортивній медицині : автореф. дис. ... д-ра фармац. наук: 15.00.01 / О. С. Шпичак. – Х., 2016. – 45 с.
9. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс] / МОЗ України. – К. : PC WORLD UKRAINE, 2016. – Режим доступу : <http://www.drlz.com.ua>
10. Teoria i praktyka wytwarzania leczniczych preparatow propolisowych / Pod redakcja akademika A.I. Tichonowa Redaktor wydania polskiego prof. dr hab. Bogdan Kedzia / Tichonov A.I., Jarnych T.G., Czernych W.P., Zupaniec I.A., Tichonowa S.A. – Drukarnia "Marka". – Krakow. – 2005. – 274 s.
11. Pylek kwiatowy obnoze pszczele w farmacji i medycynie. Teoria, technologia, zastosowanie lecznicze / Pod red. A.I. Tichonowa. / Tichonow A.I., Sodzawiczny K.,

Tichonowa S.A., Jarnych T.G., Bondarczuk L.I., Kotenko A.M. – Krakow: Apipol-Pharma, 2008. – 274 s.

12. Jad Pszczeli w farmacji i medycynie (Teoria, technologia, zastosowanie lecznicze). / Pod redakcja Akademika Ukrainskiej Akademii Nauk A.I. Tichonowa. / Tichonow A.I., Bodnarczuk L.I., Tichonowa S.A., Sodzawiczny K., Juriewa A.B., Skrypnik-Tichonow R.I., Michajczenko W.W., Czernaja N.A. Redakcja wydania polskiego: Krystian Sodzawiczny, Bogdan Kedzia. – Apipol-Farma. – Myslenice, 2011. – 240 s.
13. Tichonow A. I., Bondarenko L. A., Jarnych T. G., Szpyczak O. S., Kowal W. M., Skrypnik–Tichonow R. I. Miód naturalny w medycynie i farmacji (Pochodzenie, właściwości, zastosowanie, preparaty lecznicze) // Monografia pod redakcją akademika Ukrainńskiej Akademii Nauk A. I. Tichonowa / Redaktor wydania polskiego: Prof. dr hab. n. farm. Bogdan Kędzia. – Stróże: Wydawca: «Sądecki Bartnik», 2017. – 264 s.

AGEING: ASSESSMENT OF THE GLOBAL AND LOCAL TENDENCIES FOR THE PUBLIC HEALTH

Podgaina M., Teterich N.

National University of Pharmacy

Population ageing is a global phenomenon that is both inevitable and predictable. It will change society at many levels and in complex ways, creating both challenges and opportunities. On the one hand, older people already make a significant contribution to society, whether it is through the formal workforce, through informal work and volunteering or within the family. It is can be foster this contribution by helping them maintain good health and by breaking down the many barriers that prevent their ongoing participation in society. On the other hand, towards the end of life, many older people will face health problems and challenges to their ability to remain independent. It is needed to address these too, and do it in a way that is affordable and sustainable for families and society.

Good health must lie at the core of any successful response to ageing. If it's can be ensured that people are living healthier as well as longer lives, the opportunities will be greater and the costs to society less. This great demographic challenge of the first half of the 21st century therefore demands a public health response, and WHO has identified this as a priority for the Organization.

Population ageing is taking place in every country, although each country is at a different stage of this transition. While the shift to older populations started in wealthy regions such as Europe and North America, it is now low- and middle-income countries that are experiencing the greatest change. By 2050, 80% of older people will live in these countries. Chile, China and the Islamic Republic of Iran will have a greater proportion of older people than the United States of America. These trends are also evident for the oldest age groups.

In the middle of the 20th century there were just 14 million people on the whole planet aged 80 years or older. By 2050, there will be 100 million living in China alone,

and 400 million people in this age group worldwide. For countries such as France and Sweden, population ageing has taken many years. For countries that are now experiencing the same transition, it is taking place much more rapidly. Thus, while it took more than 100 years for the share of France's population aged 65 or older to increase from 7% to 14%, countries including Brazil, China and Thailand will experience the same demographic shift in just over 20 years. This gives them much less time to put in place the infrastructure to address the needs of this older population.

The highest increasing of population to 2020 who 80 years and older is prognosed for Asia and Egypt – more 2 times compared to 2000. The lowest part of aged people for the same period will be in the Northern America region and in Sweden.

The median age of the population in the WHO European Region is the highest in the world and it continues to increase rapidly. Many people enjoy some of the longest life spans in the world: average life expectancy at birth for the 53 countries in the European Region is over 72 years for men and around 80 for women. Yet gaps in longevity and health experiences at higher ages continue to grow. The proportion of people aged 65 and older is forecast to almost double between 2010 and 2050 and no age group will grow faster than those aged 80 and over. Combined with reduced fertility and population growth rates in many countries, increased average life expectancy is leading to higher old-age dependency ratios. While the average in the WHO European Region was almost 26 people aged 65 and over per 100 people of working age in 2010, it is projected to double to around 52 by 2050.

Global population ageing is a by-product of the demographic transition in which both mortality and fertility decline from higher to lower levels. In absolute terms, the number of older persons has tripled over the last 50 years and will more than triple again over the next 50 years. The rights of older persons should not be incompatible with those of other age groups, and the reciprocal relationships between the generations must be nurtured and encouraged.

АНАЛІЗ ІНДЕКСІВ ЗРОСТАННЯ СЕРЕДНІХ ЦІН НА ДЕЯКІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ПО УКРАЇНІ В 2019 РОЦІ

Чернуха В.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Необхідність регулювання цін на лікарські засоби в Україні спрямована на підвищення їх доступності для широких верств населення, враховуючи досить високий ріст цін як на усі товари, так і на лікарські засоби.

Державна статистична служба України (ДССУ) проводить вибіркоче дослідження середніх споживчих цін на товари (послуги) по Україні, в т.ч. і медикаменти, а саме, антибіотики вітчизняні, антибіотики імпорتنі, судинорозширювальні засоби вітчизняні, судинорозширювальні засоби імпорتنі, жарознижувальні і знеболювальні препарати вітчизняні, жарознижувальні і знеболювальні препарати імпорتنі.

Для демонстрації зростання цін на ліки, нами були проаналізовані дані ДССУ по середніх споживчих цінах на деякі групи лікарських засобів (товари-представники) по Україні в цілому та окремо за областями за 1-й квартал 2019 року порівняно з груднем 2018 р товарами.

На їх підставі, нами були розраховані індекси зростання середніх споживчих цін на вказані товари (послуги) по Україні, Харківській та деяких інших областях за цей же період, представлені в табл. 1.

Як видно з даних табл. 1, індекси зростання середніх споживчих цін за 1-й квартал 2019 року порівняно з груднем 2018 року на вибрані лікарські засоби по Харківській області вище, ніж середні по Україні, як і у Вінницькій та Чернігівській областях.

У Дніпропетровській, Волинській та Херсонській областях за цей же період, індекси цін на ліки-представники (за невеликим винятком) нижче, ніж по Україні, а в деяких випадках – спостерігається навіть незначне їх зниження.

Індекси зростання середніх споживчих цін на товари по Україні в 2019 році
(березень 2019 р. до грудня 2018 р.)

Товари - представники	Одиниця виміру	Україна	Харківська обл.	Дніпропетровська обл.	Вінницька обл.	Волинська обл.	Херсонська обл.	Чернігівська обл.
Антибіотики вітчизняні	10 табл., капсул	1,029	1,048	1,014	1,055	1,026	1,035	1,036
Антибіотики імпорتنі	10 табл., капсул	1,009	1,022	0,988	1,012	0,994	0,988	1,036
Судинорозширювальні засоби вітчизняні	10 табл., капсул	1,011	1,026	1,012	1,028	0,985	1,059	1,035
Судинорозширювальні засоби імпорتنі	10 табл., капсул	1,016	1,038	1,038	1,026	1,018	0,975	1,022
Жарознижувальні знеболювальні препарати вітчизняні	10 табл.	1,035	1,056	0,961	1,021	1,091	1,107	1,051
Жарознижувальні знеболювальні препарати імпорتنі	1 пакетик	1,081	1,050	1,219	1,026	1,043	1,058	1,030

При цьому слід зазначити, що в середньому за лікарськими засобами, ціни яких аналізувалися, середній індекс зростання за досліджуваний період становив + 4,7%. Для порівняння, за цей же період за даними ДССУ індекс споживчих цін зріс на 6,4%, на продукти харчування – на 7,8%, а в охороні здоров'я – на 4,5%.

АНАЛІЗ РИНКУ ПРОТИГРИБКОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ПОЛЬЩІ

Подколзіна М.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна.

Мікози називають цивілізаційним захворюванням - через кількість хворих людей, легкість розповсюдження та сприятливі умови, які створює для нього людина. Мікозами хворіє 10-20% дорослого населення, їх поширеність значно підвищується в старших вікових групах. Найчастіше мікози зустрічаються у шахтарів, металургів, військовослужбовців, спортсменів. У Польщі від грибкових захворювань страждає 5 мільйонів людей. Більше 45% жінок мають грибкову інфекцію більше одного разу, 5% жінок мають рецидивуючі інфекції, іноді до 4 разів через 12 місяців.

За результатами дослідження асортименту лікарських засобів (ЛЗ) у Польщі за діючою речовиною виявлено, що найширше представлені ЛЗ з МНН тербінафін та флуконазол, вони займають по 19% досліджуваного асортименту, на другому місці ЛЗ с клотримазолом – 12%. Найменші частки склали ЛЗ з діючою речовиною імідазол та біфоназол по 2%.; кетоконазол, нафтифін та ністатин.

За результатами дослідження асортименту ЛЗ по фармакологічним групам виявлено, що ЛЗ похідні імідазолу займають найбільшу частину досліджуваного асортименту ЛЗ 37%, похідні триазолу – 30%, Аліламіни – 23%. До групи інші увійшли ЛЗ, доля яких складає менше 5% (ехінокандіни, полієнові антибіотики).

Отже, протигрибкові лікарські засоби групи похідні імідазолу складають 37% досліджуваного асортименту в аптеках Польщі. Найбільші долі займають ЛЗ з діючою речовиною тербінафін та флуконазол (по 19% від загального асортименту). Випускаються у вигляді твердих лікарських форм – 47%, серед яких переважають капсули – 40%. Протигрибкові ЛЗ виробляються в основному за кордоном - 63% і надходять на польський ринок здебільшого з Німеччини 14% та Швейцарії 14%. Препарати польського виробництва складають – 37%.

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ В УКРАЇНІ

Назаркіна В.М., Лебедин А.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Світовий досвід показує, що в середньому в популяції на бронхіальну астму (БА) хворіє 5% населення (близько 235 млн. людей в усьому світі). За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) 2015 р. БА стала причиною смерті близько 323 тис. населення. ВООЗ вважає, що за наступні 10 років кількість летальних випадків може збільшитися майже на 20%. За даними МОЗ України у 2017 р. зареєстровано 12037 випадків захворювань органів дихання, в тому числі БА.

Проведено порівняльний аналіз організаційних програм фармацевтичного забезпечення хворих на БА в Україні. На даний момент функціонує державна програма «Доступні ліки» та 3 програми за підтримки фармацевтичних компаній на лікарські засоби (ЛЗ) імпортного виробництва. Урядова програма «Доступні ліки» вступила в дію 1.04.2017 р. Перелік препаратів для лікування БА за програмою станом на травень 2019 р. склав 3 найменування за міжнародною непатентованою назвою (МНН): сальбутамол, беклометазон, будесонід.

Проект «Оранж Кард» від компанії «ГлаксоСмітКляйн» стартував в Україні в 2004 р. і на сьогоднішній день поширюється на препарат «Серетид» різного дозування. Соціальна програма «Терапія ПЛЮС» від фармацевтичної компанії «Астра Зенека» (Великобританія) надає знижку на ЛЗ «Симбікорт» різного дозування. Австрійська фармацевтична компанія «Берінгер Інгельхайм» впровадила в Україні соціальну програму підтримки хворих МедіКард «Цінність для здоров'я». Для забезпечення хворих астматичного профілю за програмою виділено 3 торгових найменування ЛЗ. Пацієнти мають змогу отримати певні ЛЗ за спеціальною знижкою, яка складає 45%, 50%, 58% та 60% в залежності від ЛЗ, який входить до програми.

АНАЛІЗ РИНКУ ВИРОБІВ МЕДИЧНИХ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ТОНОМЕТРІВ)

Немченко А.С., Міщенко В.І., Винник О.В., Коваленко І.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Артеріальна гіпертензія (АГ) – серйозна медична і соціальна проблема міжнародного рівня. Згідно з ВООЗ, АГ – стабільне підвищення систолічного артеріального тиску (АТ) до 140 мм рт. ст. та вище, а діастолічного АТ – 90 мм рт. ст. та вище. На цей час в Україні зареєстровано більше 12 мільйонів хворих. Тому моніторинг ринку вимірювачів АТ (тонометрів), для визначення найбільш раціональних моделей для використання, є актуальним питанням сьогодення.

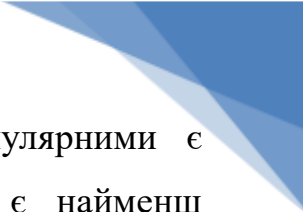
Мета дослідження: аналіз вітчизняного ринку виробів медичних (на прикладі тонометрів).

Матеріали та методи. У роботі було досліджено асортимент різноманітних моделей тонометрів для вимірювання АТ на прикладі приватної аптечної мережі «Атом», м. Харків, з використанням методів системного аналізу, логічного та аналітичного.

Отримані результати. Оглянуто, що на світовому ринку виробів медичних спостерігається тенденція, щодо неухильного зростання тонометрів, що відображає посилення турботи про своє здоров'я серед широких верств населення і збільшення числа пацієнтів із захворюваннями. Очікується приріст ринку кожного року на 5,15%. За прогнозами до 2022 р. у грошовому еквіваленті ринок зросте на 35,21 мільйонів доларів США.

На сьогоднішній день приватна мережа аптек «Атом» нараховує 9 аптек в різних районах міста Харкова. У двох з них проводиться державна програма реімбурсації «Доступні ліки». Торгові зали у 4 аптеках мережі обладнані автоматичними тонометрами фірми «Omron», щоб пацієнти мали змогу самостійно вимірювати свій тиск.

За видом тонометрів протягом 2018-2019 рр. найбільший відсоток

продажів складають механічні тонометри – 44%, менш популярними є автоматичні тонометри – 42%. Напівавтоматичні тонометри є найменш популярними. Їх відсоток продажів складав лише 14%

При аналізі країн, які випускають вироби медичні, лідуючі позиції займає Японія – з тонометрами фірми «Omron» (46%), які також переважають у грошовому вимірі (98559 грн.), Найпопулярнішими марками серед покупців в аптеках є також тонометри цієї фірми, а саме – «Omron M2 Basic» (39%).

Ринку України притаманні загальні світові тенденції змін у пропозиціях тонометрів: збільшення цін; посилення конкуренції між виробниками; монополістична конкуренція. Це змушує фірми змінювати свій асортимент, або ж зовсім зникати з ринку України. Встановлено, що за останні 2 роки з ринку було виведено з продажу 7 фірм тонометрів: «Hartmann» (Німеччина), «Esperanza» (Польща), «Са-мі» (Італія), «Kardio-tes» (Польща), «Diagnostic» (Польща), «Contec» (Китай), «Citizen» (Японія).

Деякі фірми, такі як: A&D, Gamma, Little Doctor, Microlife прибрали зі свого асортименту у 2018 р. декілька видів тонометрів. На нашу думку, це пов'язано зі зниженням попиту на них та перенасиченістю ринку України. Але у 2019 р. на фармацевтичному ринку з'явилося 13 видів нових – польської фірми «Oromed», які представлені лише автоматичними тонометрами.

В Україні з квітня 2017 р. працює урядова програма «Доступні ліки», щодо реімбурсації (відшкодування повної або часткової оплати) лікарських засобів хворих на серцево-судинні захворювання, діабет II типу та бронхіальна астма. Мета програми – підвищення доступності ЛЗ для пацієнтів. Але, на жаль, до програми «Доступні ліки» не ввійшли вироби медичні (тонометри).

Висновки. Розглянуто вітчизняний ринок виробів медичних на прикладі тонометрів. Лідуючі позиції серед країн займає Японія – з тонометрами фірми «Omron» (46%). Найбільш популярна марка серед покупців в аптеках мережі «Атом» – «Omron M2 Basic» (39%). До програми «Доступні ліки» доцільно включити тонометри, що дозволить до вчасного діагностування АГ у пацієнтів.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ВІДКРИТТЯ САЛОНУ КРАСИ

Тімофеев С.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Бізнес-планування полягає в логічному викладі системи документів, що переконують інвестора у вигідності проекту. При розробці бізнес-плану визначається життєздатність проекту і майбутня стійкість підприємства, прогнозуються різні види ризиків, а також визначаються перспективи бізнесу через кількісні та якісні показники. Бізнес-планування допомагає здійснити стратегічний погляд на бізнес-проект, фірму і його робоче середовище через досвід планування.

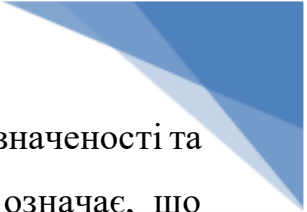
Один з найважливіших етапів підготовки бізнес-плану – це аналіз майбутнього ринку збуту. Досвід показує, що невдача більшості несформованих згодом проектів була пов'язана саме зі слабким вивченням існуючого ринку збуту за відповідним профілем і недооцінкою його ємності.

Перш за все необхідно визначити той сегмент ринку, який буде для підприємства головним. Як правило, нові підприємства можуть успішно конкурувати лише на одному, досить вузькому сегменті ринку. Вибір такого сегмента може залежати і від гостроти конкурентної боротьби, яка для одного типу продукції може бути слабшим, а для іншого – сильнішим.

Поява на ринку або відхід з нього відносяться до числа найбільш важливих стратегічних рішень і потребують ретельного розрахунку.

Розрахунок суми витрат зазвичай проводиться в поквартальному розрізі на кілька років вперед до повної окупності проекту.

Діяльність суб'єктів господарських відносин постійно пов'язана з ризиком. Відомі різні визначення поняття «ризик». У найбільш загальному вигляді ризик може бути визначений як ймовірність здійснення деякої небажаної події або ж можливості виникнення умов, що призводять до негативних наслідків.

У ринкових умовах бізнес завжди здійснюється в умовах невизначеності та мінливості як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Це означає, що постійно є сумніви в корисності очікуваного кінцевого результату і, отже, виникає небезпека непередбачених втрат і невдач. Тому питання, пов'язані з ризиками, їх оцінками, прогнозуванням та управлінням ними, є дуже важливими і обов'язково вказуються при економічному обґрунтуванні суми витрат на відкриття нового підприємства.

Крім того, в аналітичних цілях проводяться додаткові розрахунки показників фінансового стану підприємства (ліквідність, платоспроможність, прибутковість, використання активів, використання акціонерного капіталу, рентабельність і т.д.), показників прибутковості інвестицій і т.п. У розрахунку економічного обґрунтування проекту також розраховуються рентабельність фірми, фінансові коефіцієнти ліквідності. Дається оцінка окупності початкових вкладень в гривнях і термін окупності.

Дуже важливим фактором для успішної майбутньої роботи є також вибір місця, де буде розташовуватися салон краси. Звичайно, транспортні розв'язки, знаходження біля метро, дуже важливі, але не варто знімати з рахунків близькість гідних конкурентів.

Висновки. Молодому салону важко скласти конкуренцію закладу з хорошою репутацією і доступними цінами. Тому, перш ніж оформляти оренду або купівлю приміщення, потрібно дізнатися специфіку всіх прилеглих закладів подібного типу та професійно підготувати бізнес-план.

ЗВІТ

про проведення III науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра», 24-25 вересня 2019 р.

(реєстр Укрмедпатентінформ № 287)

*Місце проведення: Закарпатська область, Міжгірський район, с. Синевирська
Поляна, національний природний парк «Синевир», комплекс «Арніка»*

Організатори конференції:

Міністерство охорони здоров'я України

*Донецький національний медичний університет, кафедра фармації та
фармакології, кафедра загальної та біологічної хімії №1*

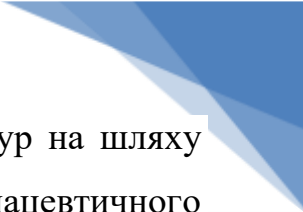
*Національний фармацевтичний університет, кафедра організації та
економіки фармації*

*Інформаційні партнери: «Щотижневик Аптека», журнал «Управління,
економіка та забезпечення якості у фармації»*

Спонсор конференції: ТОВ «Кусум Фарма»

У Концепції загальнодержавної Програми «Здоров'я 2020: український вимір» (розпорядження КМУ 31.10.2011 р. № 1164-р) на 2012-2020 роки зазначено, що одним із завдань реалізації державної політики на сучасному етапі розвитку суспільства є створення системи охорони здоров'я, яка відповідає реальним потребам населення з організації медичного та фармацевтичного забезпечення населення. Фармація є важливою складовою макроекономічного комплексу країни та її системи охорони здоров'я, ефективного функціонування якої створює сприятливі умови для побудови стабільних відносин у суспільстві. За темпами розвитку фармація як багаторівнева та складна макроструктура у світі займає одну з передових позицій, а фармацевтичний ринок розглядається як важлива площадка, на якій перехрещуються політичні, бізнесові, соціально-економічні, етно-культурні, гуманітарні інтереси різних груп населення.

За умов системних перетворень у державі актуальності набуває процес осмислення цінності наукових досліджень, особливо у соціально орієнтованих галузях знань, ефективного функціонування яких формує базові умови суспільної

злагоди та стабільності у державі. Недієздатність владних структур на шляху реформування вітчизняної системи охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення у напрямку впровадження європейських норм й вимог, а також демонстративно декларативний характер багатьох законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють фармацевтичну діяльність в Україні, значно знецінили здобутки багатьох вітчизняних наукових шкіл з організаційно-економічного напрямку у фармації. В умовах переходу від архаїчних принципів функціонування існуючої бюджетної моделі до сучасної гуманоцентричної державно-громадської моделі охорони здоров'я важливого значення набуває процес обміну думками між фахівцями, що представляють практичну фармацію, різні наукові школи в українській фармації, закордонними вченими тощо.

Спираючись на це, теоретико-прикладна, соціально-економічна та суспільно-освітня актуальність проведення III науково-практичної конференції з міжнародною участю **«Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра»** є безперечною, а періодичний характер її проведення має знаковий характер для вітчизняної фармації та вищої фармацевтичної освіти.

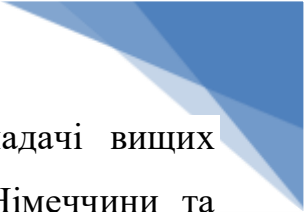
Мета конференції: визначення та обговорення основних проблем та перспектив розвитку вітчизняної фармації за умов активного розвитку організаційно-економічної та управлінської науки й освіти, фармацевтичної освіти та громадського руху в Україні.

Основні науково-практичні напрямки конференції:

- визначення основних пріоритетів розвитку вітчизняної фармації за умов системних перетворень в країні;
- обґрунтування сучасних напрямків реформування державного й суспільного управління та регулювання фармацевтичною галуззю;
- створення та впровадження національної системи оцінки технологій в охороні здоров'я та фармації (НТА – Health Technology Assessment)

- розробка сучасної методології фармацевтичного забезпечення населення та реформування процесу публічних закупівель ліків за умов впровадження НТА в Україні;
- методологічні підходи до визначення системи оптово-відпускних, референтних та роздрібних цін на лікарські засоби (ЛЗ) та вироби медичного призначення (ВМП);
- сучасні тенденції розвитку виробництва ЛЗ в умовах аптек;
- фармакоекономічні аспекти організації надання ефективної фармацевтичної допомоги хворим на соціально небезпечні патології (туберкульоз, ВІЛ-інфекцію, СНІД тощо);
- проблеми організації раціонального споживання ЛЗ;
- формування системи інформаційно-просвітницької підготовки управлінських кадрів для медичної та фармацевтичної галузі в умовах впровадження системи НТА;
- координація системи викладання організаційно-економічних та управлінських дисциплін у вищих навчальних закладах України;
- актуальні питання практичної діяльності аптечних закладів різних форм власності та господарювання в Україні;
- особливості розробки та дослідження сучасних ЛЗ у таблетованих лікарських формах, рослинних препаратів, а також ліків на основі продуктів бджільництва;
- проблеми поточного розвитку Державної Фармакопеї України;
- впровадження сучасних стратегій забезпечення доступними ЛЗ та ВМП у роботі операторів фармацевтичного ринку України;
- соціально-економічні, психологічні та етичні аспекти сучасної фармацевтичної діяльності в Україні.

До участі у конференції були запрошені організатори системи охорони здоров'я та фармацевції, провізори, лікарі, науковці, співробітники фармацевтичних

підприємств, фармацевтичних фірм та аптек, мас-медіа, викладачі вищих фармацевтичних та медичних навчальних закладів, у т. ч з Німеччини та Республіки Польщі.

У конференції взяло участь 55 учасників, серед яких провідні вітчизняні та міжнародні вчені, представники практичної фармації, громадські діячі, зокрема міжнародний експерт фармацевтичного ринку Гжегож Орновські (РП), керівник ГС «Фармацевтична ліга України» Пасічник М. Ф., директор ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» Гризодуб О. І., директор компанії «Артеріум ЛТД» Сур С. В., начальник відділу реєстрації ЛЗ групи компаній ТОВ «Кусум» Долейко Н. В., віце-президент ГО «Харківська обласна асоціація фармацевтичних працівників» Немченко А.С., голова правління ГО «Донецька обласна фармацевтична асоціація» Хоменко В.М.

Активну участь у роботі конференції приймали співробітники:

- Національного фармацевтичного університету (м. Харків, Україна);
- Донецького національного медичного університету (м. Краматорськ, Україна);
- ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ, Україна);
- ДВНЗ «Ужгородський національний медичний університет» (м. Ужгород, Україна);
- Одеського національного медичного університету ім. І. І. Мечнікова (м. Одеса, Україна);
- Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця (м. Київ, Україна);
- Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика (м. Київ, Україна);
- Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського (М. Тернопіль, Україна);

На конференції у форматі пленарних та секційних засідань було заслухано 13 доповідей, зокрема 2 у режимі он-лайн. Також був проведений круглий стіл, присвячений підготовці до ІХ Національного з'їзду фармацевтів України у 2021 році. Крім цього, на круглому столі були обговорені актуальні питання подальшого розвитку вітчизняної фармації, зокрема зміни ліцензійних умов та порядку відпуску безрецептурних ЛЗ у різних торговельних закладах (автозаправки, торговельні мережі супермаркетів тощо).

Без перебільшення треба зазначити, що завдяки мультидисциплінарному характеру конференції та соціально-економічній, науково-прикладній, просвітницькій актуальності тих питань, що розглядалися на пленарних та секційних засіданнях, організаційним комітетом ухвалене рішення про проведення наступної ІV науково-практичної конференції з міжнародною участю **«Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра»**, яку планується провести у наступному 2020 році.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Донецький національний
медичний університет

Національний
фармацевтичний університет

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

III науково-практична конференція
з міжнародною участю

“Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра”

24-25 вересня 2019 р.
с. Синевирська Поляна
Міжгірський район,
Закарпатська область

В. М. Хоменко

Доктор
фармацевтичних наук, професор,
Заслужений працівник
охорони здоров'я України

А. С. Немченко

Доктор
фармацевтичних наук, професор,
Заслужений діяч науки
і техніки України

Сертифікат учасника

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

❖ **ДОПОВІДІ ОРГАНІЗАТОРІВ ТА СПОНСОРІВ КОНФЕРЕНЦІЇ****ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОНЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ***Чернишова О. Є.***ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНИЧОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»***Дербак М. Ю., Юрик В. В., Щур В. М.***ГРУПА КОМПАНІЙ «КУСУМ» – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАСЕЛЕННЯ ДОСТУПНИМИ, ЯКІСНИМИ ТА БЕЗПЕЧНИМИ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ***Долейко Н. В.*❖ **СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ****АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ***Немченко А.С.***РЕГУЛЮВАННЯ АПТЕЧНОГО БІЗНЕСУ В КРАЇНАХ СВІТУ: ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ***Гжегож Орновскі***РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЗА УМОВ УПРОВАДЖЕННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я***Назаркіна В.М., Куриленко Ю.Є.*

❖ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ, ВИРОБНИЦТВА ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЛІКІВ. РАЦІОНАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИЙОМУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Георгіяни В.А.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПОТОЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ ФАРМАКОПЕЇ УКРАЇНИ

Гризодуб О. І.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ

Сур С.В.

ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ НА ОСНОВІ ЖИРНИХ РОСЛИННИХ ОЛІЙ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ, ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ВЛАСТИВОСТІ

Хоменко В.М., Богатирьова О.В.

❖ СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ ТА ЕКСТЕМПОРАЛЬНА РЕЦЕПТУРА

СУЧАСНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛЕТОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ

Грошовий Т.А., Белей Н.М., Демчук М.Б.

ОСОБЛИВОСТІ АПТЕЧНОГО ВИГОТОВЛЕННЯ ЛІКІВ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Федоровська М.І., Семенів Д.В.

❖ НАУКОВІ СТАТТІ Й ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ Трохимчук В. В., Убогов С. Г. 26

<i>АКТУАЛЬНОСТЬ РАЗРАБОТКИ И СТАНДАРТИЗАЦИИ СУБСТАНЦИЙ ПРОДУКТОВ ПЧЕЛОВОДСТВА ДЛЯ СОЗДАНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ АПИПРЕПАРАТОВ В РАМКАХ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММЫ ПО ИМПОРТОЗАМЕЩЕНИЮ</i> Шпичак О.С.	35
<i>AGEING: ASSESSMENT OF THE GLOBAL AND LOCAL TENDENCIES FOR THE PUBLIC HEALTH</i> Podgaina M., Teterich N.	42
<i>АНАЛІЗ ІНДЕКСІВ ЗРОСТАННЯ СЕРЕДНІХ ЦІН НА ДЕЯКІ ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ПО УКРАЇНІ В 2019 РОЦІ</i> Чернуха В.М.	44
<i>АНАЛІЗ РИНКУ ПРОТИГРИБКОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ПОЛЬЩІ</i> Подколзіна М.В.	46
<i>АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ В УКРАЇНІ</i> Назаркіна В.М., Лебедин А.М... ..	47
<i>АНАЛІЗ РИНКУ ВИРОБІВ МЕДИЧНИХ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ТОНОМЕТРІВ)</i> Немченко А.С., Міщенко В.І., Винник О.В., Коваленко І.С.	48
<i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ВІДКРИТТЯ САЛОНУ КРАСИ</i> Тімофєєв С.В.	50

Наукове видання

Серія Наука

УКРАЇНСЬКА ФАРМАЦІЯ – ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

**Матеріали
III науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

24-25 вересня 2019 року

Відповідальний за випуск: проф. Немченко А.С.
Технічний редактор: Назаркіна В.М.